

незалежно від того, чи здатна дитина до самостійного існування. Зрештою пологи - це фізіологічний процес виходу плода з тіла матері. Тому, враховуючи критерій живонародженості, можемо визначити початковим моментом життя момент появи з організму матері частини тіла новонародженого за умови наявності у нього серцебиття. Саме таке рішення законодавця є обґрунтованим на сьогодні та відповідає потребам правозастосовної практики і теорії кримінального права.

Таким чином, нами визначено головне питання проблеми визначення початку життя людини та її право на життя. Ніхто не може позбавити людину життя. На початку зародження маленької дитини вже охороняється її право. Згідно з цього питання законодавець зазначив, що штучне переривання вагітності, якщо вона не перевищує дванадцяти тижнів, може здійснюватися за бажанням жінки, але все ж таки після дванадцяти тижнів переривати вагітність заборонено законом. Розглядаючи думки різних вчених з приводу початку життя людини, у мене сформувалась своя думка. Я вважаю, що початком життя людини є той період коли вона сама після народження може зробити перший вдих та визначення плоду життєздатним.

Клевець К.В., студентка

Науковий керівник: Соболь О.І., к.ю.н.,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
юридичного факультету

(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

СТОРОНА ЗАХИСТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Із моменту повідомлення особі про підозру в учиненні злочину чи притягнення її як обвинуваченої в кримінальному провадженні бере свій початок функція захисту, діють положення засади забезпечення права на захист у всіх її виявах. Саме тоді виникають правовідносини щодо забезпечення права

на захист, що включають суб'єктів – осіб, учасників провадження, які представляють сторону захисту, і діяльність щодо реалізації наданих їм прав і повноважень у процесі здійснення функції захисту.

Питання щодо розмежування функцій кримінального провадження, необхідності їх відокремлення та неможливості суміщення були вкрай дискусійними, а відтак стали предметом багатьох наукових досліджень останніх років незалежної України. Це деякою мірою відбилося на прийнятті чинного КПК України, яким на сьогодні запроваджено змагальне кримінальне провадження, починаючи з досудового розслідування. Кримінально-процесуальний закон заборонив суміщення функцій кримінального провадження, зокрема ст. 22 КПК України встановлено, що під час кримінального провадження функції державного обвинувачення, захисту й судового розгляду не можуть покладатися на один і той самий орган чи службову особу [1].

Право на захист учасників кримінального провадження включає до себе: право доступу до правосуддя, звернення до суду у разі порушеного права; право на участь громадянина в судовому провадженні; забезпечення судом реалізації процесуальних прав, обов'язків, інтересів учасників кримінального провадження; оскарження судового рішення суду до вищестоящої судової інстанції.

Інститут адвокатури можна визначити як поліфункціональну діяльність адвоката, захисника, поліструктурну діяльність, яка пов'язана не тільки з захистом прав, обов'язків, інтересів та свобод учасників кримінального провадження, а також з вирішенням питання щодо виконання завдань кримінального процесу, зокрема встановлення істини та вини обвинуваченого у вироку суду.

Чинне кримінальне процесуальне законодавство встановлює процесуальний статус адвоката (захисника) у наступному: він має процесуальні повноваження щодо забезпечення захисту, надання процесуальної допомоги у разі затримання підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення та

проведення слідчих розшукових дій; повинен бути присутній під час оголошення повідомлення про підозру, повинен ознайомитися з даним процесуальним документом, визначитися з підозрюваним про захист від обвинувачення під час допиту; у разі визнання недопустимих доказів – допустимими; під час обрання міри запобіжного заходу; під час закриття кримінального провадження адвокат (захисник) має процесуальні повноваження щодо встановлення угоди між стороною обвинувачення [2].

До найважливіших ознак, які характеризують захист, як окрему процесуальну функцію, можна зарахувати такі, як постійність здійснення такої функції та можливість застосування цієї функції по кожному кримінальному провадженню на усіх його етапах. Переходячи безпосередньо до визначення дефініції кримінально-процесуальної функції захисту, зауважимо, що сьогодні єдиним є підхід серед дослідників у розумінні змісту, сутності ознак та елементів функції захисту відсутній [3].

Сторона захисту збирає фактичні дані шляхом надання запиту, самостійного процесуального права встановлювати докази відсутності вини підозрюваного захисник не здійснює. Захисник повинен реалізувати свої процесуальні права на підставі забезпечення захисту підозрюваного (обвинуваченого).

По-перше, необхідно вказати, що досягнення мети адвокатської діяльності у кримінальному процесі повинно бути визначено на підставі завдань кримінального провадження, а саме забезпечення захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження.

По-друге, мета адвокатської діяльності повинна відповідати правовим засобам захисту, які визначені у чинному КПК України. Порушення адвокатської етики у кримінальному провадженні повинно бути належним чином покаране.

По-третє, чинне законодавство визначає статус адвоката, захисника, надає його повноваження, але не вказує на правові підстави оцінки його правової

діяльності, а саме які критерії повинен мати адвокат під час забезпечення захисту, у разі проголошення виправдувального вироку та ін.

Системний аналіз зазначених норм доказового права дозволяє дійти висновку про те, що сторона захисту під час досудового розслідування збирає не докази, а відомості про факти, які підлягають доказуванню. Такі відомості формалізуються у відповідних речах і документах (матеріалах). Силу доказів (судових) такі матеріали отримують лише після їх безпосереднього дослідження та оцінки судом в умовах судового розгляду кримінального провадження (або за наявності передбачених законом підстав – слідчим суддею за правилами судового розгляду) [4].

Захисник – це учасник кримінального процесу, уповноважений у передбаченому законом порядку здійснювати захист прав і законних інтересів підозрюваних, обвинувачених, підсудних, засуджених та виправданих і подавати їм необхідну юридичну допомогу. Участь захисника в кримінальному процесі дозволяє цим особам більш повно реалізувати своє право на захист.

Належне відправлення правосуддя, здійснення права підозрюваного, обвинуваченого, підсудного на захист значною мірою залежить від організаційного забезпечення участі захисника у кримінальному судочинстві та відповідного професійного рівня здійснюваного адвокатами захисту.

У кримінальному процесі адвокатуві нажалі надано не так багато повноважень, і це є важливою проблемою. Адвокатуві надано право давати запити про надання і ознайомлення з інформацією, проте їх збирання обмежується правом одержувати документи або їх копії від юридичних і фізичних осіб, ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними документами і матеріалами, отримувати письмові висновки фахівців. Це надто обмежене збирання доказового матеріалу, яке не може забезпечити рівність прав сторін у судочинстві. Захисник має бути наділений правом самостійно збирати докази. Необхідно визначити форми і межі збирання ним доказового матеріалу.

Отже, особливої актуальності набула проблема участі захисника в кримінальному процесі, обмеження його діяльності в досудовому розслідуванні, що є підставою обмеження доведеності невинуватості підозрюваного, обвинуваченого. На мою думку повноваження адвоката треба розширити, адже від його діяльності залежить доля людини яку він захищає.

Список використаних джерел:

1. Балацька О.Р. Поняття і класифікація суб'єктів захисту в кримінальному процесі [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.35/part_3/22.pdf.
2. Слінько С.В. Межі участі захисника у кримінальному процесі [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://dspace.univd.edu.ua>
3. Зубач І.М. Функція захисту у сучасному кримінальному провадженні України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.google.com.ua/url>
4. Трофименко В.М. Особливості участі захисника в доказуванні в кримінальному провадженні: деякі теоретико-прикладні аспекти [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/pdf>

Кондрачук Д.О., студентка

Науковий керівник: Шалгунова С.А., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін
юридичного факультету
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ)

ОБСТАНОВКА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ

СТАТТЯМИ 152 ТА 153 КК УКРАЇНИ

Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи є проблемою для нашого суспільства. Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1]. Злочини проти